

હીલ્સ ઓફ યેન્જ

સુરતી મહિલા બાઈક્સે
બાઈકિંગમાં બનાવી નવી ઓળખ

પણને જ્યાં સુધી યાદ છે આપણે લૂના, સ્કૂટર, ગિયર વાળા બાઈક જોયા અને ચલાવ્યા પણ હશે. બાઈક એક સગવડ હોવાની સાથે એક સ્ટેટસ સિગ્નલ પણ ગણાતું. વખત જતાં એમાં પણ અલગ અલગ બ્રાન્ડ્સ અને ખૂબ મોંઘા બાઈક બજારમાં વેચાતા થયા, જેમાં આપણે થોડો મૂવી ઇન્ફ્લૂઅન્સ પણ જોયો. મોટા ભાગે પુરુષો દ્વારા ચલાવાતા બાઈક્સ આજે સુરતના રસ્તાઓ પર સુરતી યુવતીઓ ચલાવતી દેખાવા લાગી છે. સોશિયલ મીડિયાની એક રીતમાં જોવા મળે છે કે સ્ટાઇલ અને આત્મવિશ્વાસથી બુલેટ ચલાવતી નારીને જોઈને ઘણા પુરુષોના ચહેરા પર એક મંદ સ્મિત ઊભરી આવે છે, તો બીજી સ્ત્રીઓને તેમનામાંથી બાઈક ચલાવવા કે બીજા સાહસભર્યાં કાર્યો કરવા માટે ઇન્સપિરેશન મળે છે. ૩૦-૩૫ વર્ષથી સુરતના રસ્તાઓ પર વટથી બાઈક ચલાવતી સુરતી ફીમેલ્સની સંખ્યામાં નોંધપાત્ર વધારો થઈ રહ્યો છે. ચાલો આપણે સુરતની આવી ફીમેલ્સને મળીએ અને એમની બાઈકીંગ જર્ની વિશે જાણીએ....

સેલિબ્રિટીની જેમ લોકો ફોટા પાડે,
પ્રાઉડ ફિલ કરે

માનસી ઠાકર ૨૦૧૩થી બાઈક ચલાવે છે. તેઓ સાયકલ પછી મોપેડ છોડી ડાયરેક્ટ બાઈક જ ચલાવતા શીખ્યા. તેમણે જણાવ્યું કે આમ તો હું ૨૦૦૦ની સાલથી બાઈક ચલાવતા શીખી હતી પણ ત્યારે પ્રેક્ટિસ એટલી નહીં હતી. મારા ડેડીને મારા મમ્મીના કહેવા પર ચામાણા બાઈક ચલાવતા શીખવાનું. જ્યારે રોડ પર બાઈક રાઈડ કરતી હોઉં ત્યારે લોકો સેલિબ્રિટીની જેમ મારા ફોટા પાડે અને તેમને એક સુરતી ગર્લ બાઈક ચલાવે છે તેના માટે પ્રાઉડ ફિલ થાય. મારા ૯ વર્ષના દિકરાને બેસાડીને હું બાઈક રાઈડ કરતી હોઉં ત્યારે દિકરાને પણ પ્રાઉડ ફિલ થાય કે તેની મમ્મી બાઈક ચલાવે છે. સ્ટ્રેટ રોડ પર બાઈક ચલાવવાની હેબીટ છે પણ ફર્સ્ટ ટાઈમ સાપુતારા બાઈક લઈને ગઈ હતી ત્યારે હિલ પર ચઢવું હાર્ડ લાગેલું કેમકે, ત્યારે મોનસુન સિઝન હતી અને હિલ પર બાઈક ચલાવવાનો પહેલો જ અનુભવ હતો. મુંબઈમાં ફિમેલ બાઈક્સની રેલી માટે હું સુરતથી મુંબઈ બાઈક ચલાવીને હાઈવે પરથી ગઈ. હું પેટ્રોલ પમ્પ પર પેટ્રોલ પુરાવા જાઉં ત્યારે પેટ્રોલ પુરનારાઓની સામાન્ય વાહન ચાલકો પર નજર ના પડતી હોય પણ હું ફિમેલ બાઈક લઈને જતી હોઉં એટલે તેમનો જોવાનો નજરીયો અલગ હોય.

૨૦ વર્ષથી બાઈક ચલાવે છે, બાઈક લઈને જનાર કોલેજમાં એકલા ફિમેલ

નિમિષા પારેખ મહેંદી આર્ટિસ્ટ છે. તેમણે જણાવ્યું કે, મેં લ્યુના પણ ચલાવી છે. અમારા ઘરમાં એક માત્ર બાઈક હતું જે પપ્પા, મારી અને મારી સિસ્ટર ચલાવતી. સિસ્ટર હીનાબેને મને કલચ, ગીયર, એક્સેલરેટર, બ્રેકની સમજ આપી. ૧૭થી લઈને ૨૦૦૦ની સાલ સુધી કોલેજમાં બાઈક લઈ જનારી હું એક માત્ર ફિમેલ હતી. પહેલાં બાઈક સેલ્ફ સ્ટાર્ટ નહીં હતી પણ કીક મારીને ચાલુ કરવી પડતી એ વખતે બાઈક ચાલુ કરવા કોઈની મદદ પણ લેવી પડતી. મને યાદ છે કીક મારીને બાઈક ચાલુ કરવા જતી અને કીક છૂટી જાય ત્યારે પગ પર ભરાય રીતે વાગતું. બાઈક હેવી હોય તેને ફિમેલ માટે હેન્ડલ કરવું ડીફિકલ્ટ હોય એવું લોકોને લાગે એટલે કોઈ ફિમેલ બાઈક ચલાવે ત્યારે લોકોને ક્યુરોસિટી થતી હોય. હું બાઈક ચલાવું ત્યારે લોકો મને કોમ્પ્લીમેન્ટ આપતા હોય. બાઈક પર અમદાવાદ, નવસારી, વાપી, વલસાડ અને અંતરિયાળ ગામોમાં પણ જાઉં છું. ૯૫, ૯૬, ૯૭, ૯૮ આ વર્ષોમાં હું મમ્મીને બાઈક પર પાછળ બેસાડીને શાક માર્કેટ જતી. હું બાઈક રાઈડ કરતી જોઈ ઘણા લોકો પાછળ વળી વળીને જુએ અને થક્સ અપ કરીને મને કોમ્પ્લીમેન્ટ

બુલેટ થોડી હેવી હોય
એટલે શરૂઆતમાં
બેલેન્સ કરવું ટક હવું

૨૩જિમ દેનર પણ. તેમણે જણાવ્યું કે, મારા જિમના સર મુકુલ પાઉંએ મને બાઈક શીખવાડી. શરૂઆતમાં ગિયરને સમજવામાં થોડું હાર્ડ લાગ્યું. મારા કાંધે મને બાઈક શીખી અંના પર લદાખની ટ્રીપ કરવા પ્રોત્સાહિત કરી અને મને લદાખમાં બાઈક રાઈડિંગ કર્યાનો ગર્વ છે. જ્યારે હું રોડ પર બાઈક ચલાવતી હોઉં ત્યારે બીજા વાહન ચાલકો મને વળી વળીને જોતા હોય. કેટલાંક તો પાછળથી બુલ્લા વાળ દેખાતા હોય એટલે છોકરી બાઈક ચલાવે છે કે શું તે જોવા આગળ આવી જતા હોય ત્યારે હું કાંઈક અલગ કરી રહી છું તેવું મને ફિલ થતું હોય. કોઈ બાઈ તેમની દિકરીને બાઈક પર લઈ જતાં હોય અને મારી પર નજર પડે તો દિકરીને કહે જો તું પણ આવું શીખ. મારી હાઈટ તો ૫.૬ ફીટ છે અને બુલેટ થોડી મોટી પડે એટલે મારા પગ નીચે સુધી પહોંચવા અઘરા લાગતા. શરૂઆતમાં તો બાઈકને બેલેન્સ કરવું પણ ટક લાગ્યું હતું. કોઈ મને પૂછે કે બાઈક કેમ શીખ્યા તો હું કહું છું કે બસ મને થયું એટલે. હું જિમમાં પણ બાઈક પર જતી હોય ત્યારે ૫૦ વર્ષની ઉંમરની ફિમેલ્સ મને કહેતી હોય તમને જોઈને અમને પ્રાઉડ ફિલ થાય છે કે ફિમેલ્સ પણ હવે બાઈક ચલાવે છે.

૧૨માં
ધોરણની બોર્ડ
પરિક્ષા આપવા
બાઈક પર જતી

કુવાલી કટારિયા ૨૨ વર્ષની છે. તેણે ૧૭ વર્ષની ઉંમરથી બાઈક ચલાવવાનું શીખ્યું હતું. તેણે જણાવ્યું કે મેં કોઈ ફિમેલને રોડ પર બાઈક ચલાવતા જોઈ હતી અને અચાનક મને પણ બાઈક શીખવાનું મન થઈ ગયું. મેં મારા ડેડીને કહ્યું હતું કે મને મારી બધી ગિકટમાં બાઈક ચલાવતા શીખવાડો. એક દિવસ પપ્પાએ અને બીજા દિવસે બાઈકે બાઈક ચલાવતા શીખવાડી અને ત્રીજા દિવસથી હું એકલી ચલાવવા લાગી. મને બાઈક શીખવામાં કલચ અને ગિયરને કઈ રીતે હેન્ડલ કરવું અને ક્યારે તેનો ઉપયોગ કરવો તે સમજવામાં વાર લાગી. પણ જીદ હોય તો બધું શીખી શકાય. ૧૮ વર્ષની થતા જ મેં લાઈસન્સ માટેની ટેસ્ટ પાસ કરી લાઈસન્સ મેળવી લીધું. હું તો ૧૨માં ધોરણની બોર્ડ પરિક્ષા આપવા પણ બાઈક પર જતી. એક વાર એક બાઈક ચાલકે મેને તેની સાથે રેસમાં ઉતરવા કહ્યું પણ મેં ટ્રાફિકમાં પણ જે રીતે બાઈક ચલાવી તે જોઈને એ બાઈક ચાલક બાઈકે પણ હાર માની લીધી હતી. પેટ્રોલ પુરાવા જાઉં ત્યારે પેટ્રોલ ભરતા કર્મચારી મને જોઈને સ્માઈલ આપે. કેટલાંક વાહન ચાલકો મને જુએ અને પછી મારી બાઈકને જુએ અને પછી મને ચીયર અપ કરે.

મોટી બેને બાઈક ચલાવતા શીખવાડી, રોજ કોલેજ બાઈક પર જાય

સ્રીતી લાઠીયા ૨૦ વર્ષની છે, તે રોજ રોયલ એનફિલ્ડ ચલાવીને કોલેજ જાય છે ત્યારે કેટલાંક છોકરાઓ છોકરી બાઈક ચલાવે છે તે જોઈને જેલસ થાય. સ્રીતીએ જણાવ્યું કે, મારી એલ્ડર સિસ્ટર ધ્યાના પહેલાં બાઈક ચલાવતા જાતે જ શીખી હતી, પછી તો તેણે એમ્રોડ જવાના એક અઠવાડિયા પહેલાં મને રોયલ એનફિલ્ડ ચલાવતા શીખવાડ્યું. ૧૮ વર્ષની ઉંમરમાં મેં પાકું લાઈસન્સ કઢાવ્યું. અમે ગ્રાજ સિસ્ટર છીએ તો લોકો મારા પેરન્ટ્સને કહેતા કે, તમે બાઈક વેચી નાખો તમારે ક્યાં દીકરો છે કે એ ચલાવે. ત્યારે મને થયું કે, બાઈક ચલાવવાને જન્મ સાથે શું મતલબ અને પછી હું બાઈક ચલાવતા શીખી. મારું રહેવાનું કતારામમાં છે અને મારી કોલેજ વેસુ છે તો હું ડેઈલી કોલેજ બાઈક રાઈડ કરીને જાઉં છું. હું અને મારી એ બે કેન્ડ બાઈક ચલાવીને ડુમ્મસ પણ જતાં હોઈએ. એવું પણ થતું હોય છે કે છોકરાઓને છોકરી બાઈક ચલાવે તેની જેલસી થાય અને તે મને ઓવરટેક કરવાની કોશિશ કરતા હોય. મારી હાઈટ ૫.૩ ફીટ છે તો લોકો કહેતા હોય તારી હાઈટમાં બાઈક સુધી પહોંચી જાય? તું ટ્રાફિકમાં ચલાવી લે છે? બાઈક ચલાવવામાં હાઈટ નહીં પણ બાઈકને બેલેન્સ કરવાનું મહત્વનું હોય. રોડ પર બાઈક રાઈડ કરું ત્યારે ઘણાનું એ ટેન્શન મળતું હોય છે.

સારો ભરથાર મેળવવાની મનોકામના સાથે હવે અલૂણાં વ્રતનો પ્રારંભ થશે. અત્યારે બજારોમાં તરેહ તરેહના ડ્રાયફ્રૂટ્સ, માવાની મીઠાઈઓ, તૈયાર

જવારા હારબંધ દેખાઈ રહ્યા છે. વખત બદલાતા છોકરીઓ સ્કૂલ ટ્યુશન એક્ટિવિટીઝના

બીજી શિડયુલમાં પડી જાય છે. પારંપારિક અલૂણાં જેવી રંગત હવે ઓછી થઈ છે. હવે તો સોસાયટીઓમાં કુંવારીકાઓ જાગરણના દિવસે રમતી પણ નથી દેખાતી. વળી, હવે તો અલૂણાં કરવાનું પ્રમાણ પણ ઘટી ગયું છે, અલૂણા કરે તો પહેલા અને છેલ્લાં દિવસે વ્રત રાખી લે. આ બધા અત્યારના માહોલ વચ્ચે પણ અલગ અલગ સમાજના કેટલાંક લોકોએ પોતાની પરંપરા જાળવી રાખી છે. ક્યાં પહેલાની પરંપરાઓ જળવાઈ અને ક્યાં નવા સ્વિટ્સને અલૂણાંના ફૂડમાં સ્થાન મળ્યું તેની અલક મલકની વાતો અહીં જાણીએ...

પરંપરા અને નવા ટ્રેન્ડના સમન્વય બન્યા

પ્રજાપતિ સમાજમાં જોડીમાં
જવારા વાવવામાં આવે

પ્રજાપતિ સમાજના હિરલબેને જણાવ્યું કે, સામાન્ય રીતે બધા સમાજમાં અલૂણાં વ્રતમાં એક જ જવારા વાવવામાં આવતા હોય છે પણ અમારા પ્રજાપતિ સમાજમાં જોડીમાં એટલે કે, બે જવારા વાવવામાં આવે અને તેની રોજ સવારે ઘરે પૂજા થાય. આવું એટલા માટે કે શંકર પાર્વતીની જોડી હોય એમ વ્રત કરનારી છોકરીને મનમાં પણ શંકર પાર્વતી જેવી જોડીની ઇચ્છા હોય. પૂજા વખતે ગીતા ગાય, ગોરમાનો વર કેસરિયો નદીએ ન્હાવા જાય રે! ૫ વર્ષના વ્રત બાદ ઉજવણમાં દાળ, ભાત, લાડુ જમાડે અને છોકરીઓને લ્હાણી આપે.

યોજાના મોળા અને મેંગો ખાજા, પનીરની સ્વિટ્સ અલૂણાં-વ્રતમાં મોટાભાગે શિંગોડા કે રાજગરાનો શિરો, શ્રીખંડ, કોપરાપાક વિ. ખવાય છે. હવે આ ફૂડમાં વેરાયટી તરીકે છેલ્લાં કેટલાંક વપાંથી પનીરની અમુક મીઠાઈ ખાવાનું ચલાણ જોવા મળી રહ્યું છે. જે યોજાના અલૂણાં કરે છે હોય તમો યોજાના ખાજાનો સ્વાદ પણ આ વ્રત દરમિયાન લે છે, અને હવે યોજાના મેંગો ફેલેવર્ડ ખાજા પણ બજારમાં આવવા લાગ્યા છે.

૫, ૭, ૧૧, હિંબરા
પૂજે, વ્રત શરૂ થવાના
પહેલાના ૨ રવિવાર
મોળું ખાવાનું

બ્રાહ્મણ સમાજમાં વ્રત શરૂ થવાના પહેલાના બે રવિવારે કુંવારીકાઓએ મીઠા વગરનું મોળું ખાવાનું હોય અને તે પણ ફરાળ. વ્રત શરૂ થાય એટલે તેના પાંચ દિવસ રોજ બીજાના ઘરના ઉભરા પૂજે. એકી સંખ્યામાં એટલે કે, ૫, ૭ કે ૧૧ ઘરના ઉભરા પર ચાંદલા કરે અને ચોખા મૂકે. આ સમાજના ભૂમિબેન ધંધાલિયાએ જણાવ્યું કે, પહેલા તો સોસાયટીમાં જાગરણના દિવસે કુંવારીકાઓની મમ્મીઓ અને બીજા મહિલાઓ ભેગી થઈ સત્સંગ કરતી. છોકરીઓ અલગ અલગ ગેસ રમતી. હવે મોટી સોસાયટીઓમાં આવું થાય છે.

રાણા સમાજમાં અલૂણાંમાં મામા
તરફથી ગીફ્ટ મળે છે

રાણા સમાજમાં અલૂણાં વ્રતના ઉજવણમાં ખાસતી ધામધૂમ હોય. જે છોકરી અલૂણાં વ્રત કરતી હોય તેને પાંચે પાંચ વર્ષ મામાના ઘરેથી ૫ દિવસના વ્રતમાં પહેરવાના કપડાં, મુંગરનો સામાન, ચાંદીની વસ્તુ, ડ્રાયફ્રૂટ્સ છાબડીમાં સજાવીને આપવામાં આવે. આ બધું છોકરીને તેના ઘરે આપવા પણ પાંચ મહિલાઓ જાય. ૫ વર્ષના અલૂણાં બાદ ઉજવણ હોય ત્યારે જે છોકરીના અલૂણાં સંપન્ન થયા હોય તેને ફુલોથી શણગારવામાં આવે. છોકરીના ઘરે ૫, ૧૧, ૨૧ એવી ગોરણી જાય. આ ગોરણીઓએ સેલા સાડી પહેરવાની હોય, મહેંદી પણ લગાડવાની હોય, આ ગોરણીઓને વિવિધ વાનગીઓ જમાડવામાં આવે. મામા તરફથી ગોલ્ડના ઘરેણાં આપાય.

રૂસ્તમપુરામાં વડના ઝાડ પર
મુલા બાંધી કુંવારિકાઓ મુલા
મૂલે

રૂસ્તમપુરમાં રાવણતાડ નજીક મોટું વડનું ઝાડ છે, ત્યાં વપાંથી અલૂણાં વ્રત પર પાંચ દિવસ વ્રત કરનારી કુંવારીકાઓ મુલા જૂલતી હોય. વડની બે વડવાઈઓને દુપડાથી બાંધીને મુલા બનાવે અને પછી સાંજના સમયે મુલા મૂલે. તેઓ મુલા લે પછી પોતાના દુપડાને સરસ ઘડી વાડીને ત્યાં જ મૂકે, પછી બીજા દિવસે એ જ દુપડાથી કરી મુલા તૈયાર કરી મૂલે. અહીં આ વપાં જૂની પરંપરા હજી જળવાઈ રહી છે.

